

## The Secretariat for International Forestry Issues



Foto: Embassy of Chile

# SIFI stärker Sveriges engagemang i internationella skogsfrågor

DE RYSKA EXPORTTULLARNA	<i>sid 2</i>	STORA ENSO OCH KONFLIKTER I SYD	<i>sid 9</i>
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN CHILE	<i>sid 3</i>	SKOGSINITIATIVET	<i>sid 10</i>
FRÅGETECKEN KRING REDD+	<i>sid 5</i>	INTERNATIONELLA KARRIÄRVÄGAR	<i>sid 11</i>
KLIMATFÖRHANDLINGARNA	<i>sid 6</i>	KALENDARIUM	<i>sid 12</i>
SKOGENS DAG I CANCUN	<i>sid 7</i>		
SNABBVÄXANDE MASSAVED I SYD	<i>sid 8</i>	<i>Våra finansörer: Sveriges Lantbruksuniversitet, Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien</i>	

Tanken med SIFI:s nyhetsbrev är att återge några läs- värda nedslag i frågor som påverkar den svenska skogs- sektorns utveckling. Medan snön täcker de boreala skogarna i norr så höjer vi temperaturen genom att besöka Sydamerika. Chile brukar i likhet med Sverige lyftas fram som ett gott exempel för deras skogliga re- formarbete. Dock är förutsättningarna för skogsbruk på många sätt olika Sveriges. Detsamma gäller i allra hög- sta grad konflikter i samband med plantageskogsbruk i länder som Brasilien och Uruguay. Stora Enso presente- rar också sitt arbete i Sydamerika och Kina med att lösa och förebygga sådana konflikter. Vidare sammanfattar vi klimatförhandlingarna i Mexico och diskussionerna under skogens dag.

Sekretariatet för internationella skogliga frågor har haft en intensiv höst med förberedelser och genomför- ande av ett klimatseminarium och en karriärdag på akademien. "Två seminarier om skog och klimat" var titeln på novemberseminariet som genomfördes gemen- samt av kommittéerna för skogsskötsel och för inter- nationella skogsfrågor. Av de välbesökta seminarierna

framgick att skogen har en central roll i klimatdebatten och att REDD+ är här för att stanna oavsett de hinder som måste lösas längs vägen.

Erfarenheter i Sverige och Finland var utgångs- punkten för seminariet om internationella skogliga kar- riärvägar. Dagen ledde till ett fyrverkeri av personliga karriärbeskrivningar. De mångsidiga inläggen förde frågan framåt både med tanke på individuella jobb och organisationernas agerande. Vårt sista nedslag i nyhets- brevet blir hos Skogsinitiativet som presenterar sina aktiviteter och sin syn på behovet av sektoröver- gripande kompetens. Mer utförliga artiklar finner ni på sekretariatets hemsida under nyheter. I detta num- mer har Skogsindustrierna kort presenterat effekter för Sverige när de ryska virkestullarna minskar. Vårt marsnummer för 2011 kommer att titta närmare på utvecklingen i Ryssland. ○



Fredrik Ingemarson, Redaktör SIFI

## De ryska exporttullarna

*Sverige har kraftigt minskat sin import av ryskt virke sedan införsln av tullarna och en ytterligare ökning hade sannolikt stängt virkesflödet totalt.*

**MÅRTEN LARSSON, SKOGSDIREKTÖR, CHEF NÄRINGSPOLITISKA AVDELNINGEN PÅ SKOGSINDUSTRIERNA**

De ryska exporttullarna infördes 2007. Avsikten med tullarna var att de skulle stimulera utländska företag att investera i skogsindustri i Ryssland. Sverige har minskat sin import av ryskt virke från 2,4 milj. m<sup>3</sup>f 2005 till ca 300 000 m<sup>3</sup>f 2009. En ökning av tull- larna till 50 Euro per kubikmeter hade sannolikt stängt virkesflödet totalt. Enligt planen skulle Ryssland öka tullarna från 15 till 50 Euro per kubikmeter vid årsskif- tet. I stället minskas tullarna när Ryssland blir WTO-

medlemmar för att sedan trappas ner till noll. Ett medlemskap kan som snabbast vara klart inom ett år. Sannolikt fryses nivån på 15 Euro fram till dess. Effek- terna för den svenska skogsindustrin är att virkesflödet från Ryssland kan öka. Hur det i detalj kommer att på- verka den svenska virkesmarknaden beror på konjunk- turutveckling och tillgång/efterfrågan i Sverige.

Den fullständiga artikeln finner ni på [www.sifi.se](http://www.sifi.se). ○



Foto: IBL/John Foxx

## Challenges and opportunities in Chile's forestry sector

*The Chilean forestry sector has proven to become a cornerstone for the country's economic development. Chilean forestry companies have been acting interna- tionally and selling their products worldwide, while also investing in other Latin American countries. Nonetheless, further developments are needed, in order to add value to local forest production and to take full advantage of the total forest production potential, including the sustainable use of native forest species.*



Foto: Chilean Forest Institute – INFOR

**AUTHOR: DR. HANS GROSSE, CHILEAN FOREST INSTITUTE (INFOR) DIRECTOR.**

**TEXT ADAPTATION AND TRANSLATION: FRANCISCO ULLOA, THIRD SECRETARY, EMBASSY OF CHILE IN SWEDEN**

Forty five percent of Chiles total surface has forest generation capacity, from which 14 million hectares belong to native forest species, 2 million hectares to planted forest (mainly Eucalyptus and Pinus radiata) and 19 million hectares to protected areas. Chile's extremely varied topography and climate have endo- wed it with a wide diversity of native forest species. Evergreen and deciduous forests (Nothofagus), which are characteristic of temperate and cold regions, are particularly abundant.

### *Economic relevance of the forest sector*

Chile places itself in sixth position after the United States, Russia, Canada, Sweden and Finland, when it comes to forest production. Of the total population, 10% or 1,7 million people are depending on forest related activities.

In 2008, forestry contributed with 3% of Chile's GDP and with over 6 billion USD from silviculture and primary productions.

The Chilean Forest Institute (INFOR) estimates that forest production can be increased up to 150 million-cubic meters in the long term. Using the current export trends, this would imply export valued at 15 billion USD annually, a GDP share over 10% and 5 million people depending on forest related activities. This estimation considers a forecasted plantation forest growth from 40 million cubic meters in 2009 to 50 million cubic meters in 2025, the recovery and reforestation of 2–3 million hectares of deteriorated lands (which will double the current forest economy figures) and the sustainable management of 7,6 million hectares of native forests.

#### Chilean exports and the contribution of forest products – facts

- Forest products accounted for 8% of the total export value, or 4,1 billion USD, during 2009, with the following main destinations: China (24%), USA (13%), Japan (9%), Mexico (7%) and Italy (5%).
- During 2008, forestry contributed with 3% of the Chilean GDP and with over 6 billion USD from silviculture and primary productions.

#### Challenges and opportunities

Despite the aforementioned potential for forest production, the challenge of adding value to the Chilean forest production remains to be addressed. For example, the exported forest production values per harvested cubic meter during 2007 (FAO STAT), show a remarkable gap between Chile and other forest countries. Finland, Sweden and Canada obtain values of 330 USD, 270 USD and 160 USD per cubic meter, respectively, whereas Chile reaches only 110 USD per cubic meter.

This indicates the big opportunity for companies and organizations, when considering the potential in forest production in Chile. Alongside with investments in infrastructure (access roads to native forests) and diversification of forest products, including bioenergy (90% of the resources contained in the 7,6 million hectares of native forests could be used for biomass), Chile needs to invest more on innovation, particularly in research and development. This situation presents an interesting opportunity for joint ventures with other forestry partner countries like Sweden. Successful collaborations have taken place in the past with Sweden and several companies have established long term business relations with the aim of accessing other Latin American

countries. Conditions for further partnerships are promising: An Association Agreement with the European Union (including a free trade agreement and full access to the 7th Framework Programme), Double Taxation Agreement with Sweden, non discrimination treatment for foreign investors, highly skilled human resources and the countries pledge to reduce 20% of CO2 emissions by 2020 on climate change negotiations.

The Swedish experience from sustainable forest management, bioenergy, diversification of products and associations of forest owners are areas where further joint projects could be developed. ○



Foto: Chilean Forest Institute – INFOR

## Frågetecken kring REDD+

*REDD+ är här för att stanna och kan bli mycket bra, men det finns frågetecken. Det framgick av ett välbesökt seminarium på KSLA den 18 november.*

CARL HENRIK PALMÉR, ARECA INFORMATION AB

Klimatmötet i Mexiko ledde till ett ramavtal för skydd av tropiska skogar – det som kallas REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and forest Degradation). Sverige har redan sagt att vi ska satsa stort och bidrar med en halv miljard kronor till REDD+ partnership (se [www.sifi.se/nyheter](http://www.sifi.se/nyheter)), som är ett internationellt samarbete med 71 medverkande länder.

REDD+ innebär att de rika länderna i nord ska betala de fattigare länderna i syd för att de inte ska avverka sina skogar. Syftet är i första hand att behålla regnskogarnas inbundna kolförråd som vid en avverkning skulle tillföras atmosfären i form av koldioxid – men det handlar också om fattigdomsbekämpning och att rädda den biologiska mångfalden.

Det välbesökta seminariet ledde till livliga diskussioner. Flera inlägg underströk att REDD+ kan bli riktigt bra – det är bra för klimatet och det kan samtidigt bli

ett skarpt verktyg för fattigdomsbekämpning. Men det finns också frågetecken som bör diskuteras i den vidare processen.

Flera inlägg pekade på att jordbruket är en nyckel för att REDD+ ska bli en framgång. Den gröna revolutionen i Asien innebar högre skördar per hektar, men det har man inte klarat i Afrika. För att där kunna försörja en befolkning som har ökat tre gånger på 40 år, har marker i stället nyodlats, delvis på skogens bekostnad. ”Stöd jordbruket, så slipper vi avskogning”, blev något av ett slutord för seminariet.

*En sammanfattning och presentationer från seminariet finner ni på [www.sifi.se](http://www.sifi.se). Där finns också rapporter som utvärderat REDD+-processen. Vill ni fördjupa er ytterligare kan ni besöka [www.focali.se](http://www.focali.se).* ○

#### Frågetecken kring REDD+

1. Det finns risk för läckage, d v s om vi räddar skogar på ett område så flyttar avverkningarna till ett annat.
2. En annan risk är att nord betalar för förvaltningen av skogar som ändå av andra skäl aldrig skulle avverkas.
3. Hur undviker vi att pengarna hamnar hos en korrupt elit?
4. Vem ska ha betalt? Ska man t ex betala illegala avverkare eller oljepalmsodlare för att de inte skall bruka marken?
5. Hur undviker vi att göra lokal- och urbefolkningarna till förlorare?
6. Hur utvecklar vi långsiktiga skötselsystem?
7. Den biologiska mångfalden får inte skadas.
8. Hur ska REDD finansieras? Marknadslösning i form av koldioxidskatt eller utsläppsrätter? Eller en fondlösning, där länderna i nord stoppar in pengar i en global fond?
9. För att REDD ska fungera krävs god samhällsstyrning (good governance), med transparens, stabila institutioner och fungerande lagstiftning. Finns detta i de aktuella länderna?
10. Hur integreras REDD med jordbruket?

# Klimatförhandlingarna – vad hände i Cancun?

*Förväntningarna på klimatförhandlingarna var betydligt lägre på COP 16 i Cancun, Mexiko, än de var för ett år sedan i Köpenhamn. Diskussionerna i Cancun handlade inte om bindande åtaganden om utsläppsbegränsningar utan om ett "balanserat paket".*

NILLA THOMSON, DEPARTEMENTSSEKRETERARE, MILJÖDEPARTEMENTET

**DET VAR TRE** linjer av fartyg som bevakade oss. Ytterst låg två fregatter och ett supplyfartyg. Innanför dessa en rad sk "stridsbåtar" (svensktillverkade faktiskt) och längst in polisbåtar och gummibåtar. För en som inte legat i flottan en gång i tiden krävdes viss tolkning men helt klart var att man kunde känna sig trygg vid den dagliga strandpromenaden längs vattnet i det välbevakande hotell som mexikanska ordförandeskapet valt ut som bas för klimatförhandlingarna.

Ingen trodde heller denna gång att förhandlingarna skulle leda till bindande åtaganden om utsläppsbegränsningar. Diskussionerna i Cancun handlade istället om ett "balanserat paket". Ett paketbeslut som innefattar såväl i- som u-länders prioriteringar. Frågor som är viktiga för utvecklingsländerna är t ex REDD+, teknik- och anpassningsfrågor medan områden som utsläppsbegränsningar och rapportering och mätning av dessa främst rör i-länderna.

Men olika länder och ländergrupper ville lägga olika paket i vågskålen. Det räcker som bekant med att ett land inte vill, för att blockera en överenskommelse mellan alla världens länder. "Ingenting är klart förrän allting är klart" heter det i förhandlingarna. I det här fallet hette landet Bolivia. Det var då det mexikanska ordförandeskapet spelade ut sitt strategiskt viktigaste kort; "Ett land kan inte ensamt hindra övriga länder från att komma överens", konstaterade Mexikos utrikesminister Patricia Espinosa och klubbade det historiska konsensusbeslutet kvart över tre på lördagsmorgonen den 11 december. Beslutet följdes av stående ovationer.

## Vad hände med Sveriges nyckelfrågor?

The Cancun Agreements består av två dokument som i praktiken inlemmar Köpenhamnsöverenskommelsen (d v s det avtal som slöts i Köpenhamn av några av vär-

dens ledare men som inte alla parter stått bakom fram till nu) i det officiella FN-systemet. Världens länder är nu överens om att hålla den globala uppvärmningen under 2 grader Celsius och har bekräftat att det behövs kraftfullare åtaganden om utsläppsbegränsningar för att motverka den globala uppvärmningen.

## Andra viktiga delar av besluten;

- System för transparent mätning, rapportering och verifiering (MRV).
- Stöd till utvecklingsländerna för anpassningsåtgärder och teknikutveckling för att möta klimatförändringarna
- Ramavtal för att rädda regnskogen och hållbart skogsbruk i utvecklingsländerna genom REDD+.
- En global grön klimatfond etableras och besluten från Köpenhamn om att mobilisera 100 miljarder dollar om året från 2020 med både offentliga och privata medel bekräftas.
- Möjligheterna att fortsätta utveckla koldioxidmarknaderna stärktes genom bl a beslut om förbättringar av Clean Development Mechanism (CDM) och om ett arbetsprogram syftande till förbättringar av existerande och införande av nya flexibla mekanismer.

För Sverige är målet med det fortsatta arbetet ett globalt rättsligt bindande ramverk där Kyotoprotokollet fortfarande kan bli en del. Det behövs ett långsiktigt mål om minst en halvering av de globala utsläppen till 2050 och ett beslut om att de globala utsläppen måste börja minska innan 2020. Besluten från Cancun behöver utvecklas på en rad områden och förutsättningarna för en andra åtagandeperiod under Kyotoprotokoll måste klargöras.

*Fortsättning på nästa sida...*

Det handlar bl a om att komma överens om hur över-skottet av utsläppsenheter från den första åtagandeperioden ska hanteras och hur man ska räkna in upptag av koldioxid i skogsbruk och markanvändning.

## Vägen till Durban

Ett gott resultat är bra för att stärka insatserna på klimatområdet men också för att återupprätta förtroendet för FN-processen. För andra gången på kort tid har det visat sig att FN-systemet kan leverera, dels genom CBD COP10 i Nagoya, dels nu genom UNFCCC COP16 i Cancun. Det inger ökat förtroende för multilaterala förhandlingar och många hoppas därför att man lagt

en bra grund för det viktiga COP17 mötet i Durban, Sydafrika, i december 2011. Det är då man ska komma överens om en klimatregim för tiden efter 2012, då Kyotoprotokollet löper ut.

Det mexikanska ordförandeskapet har gjort ett storartat jobb under 2010 med många och breda konsultationer och har också haft en framgångsrik förhandlingsstrategi. Trots avtalen i Cancun återstår mycket arbete inför nästa viktiga förhandlingsomgång i Sydafrika. Motsättningen mellan USA och Kina kvarstår liksom Japans tveksamhet inför fortsatt bindning inom Kyotoprotokollet. ○

# Skogens dag i Cancun

*Forest Day 4 (Skogens dag) är ett av de största internationella skogsmötena i världen. Det har som inriktning klimatförändringar och det går traditionsenligt av stapeln i samband med klimatmötena (COP), förra gången i Köpenhamn och nu i Cancun den 5 december. I år deltog mer än 1.500 personer.*

TOMAS THURESSON, NORWEGIAN FORESTRY GROUP, OSLO

Fokus på årets Forest Day var REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and forest Degradation – and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of carbon stocks (+) in developing countries). Detta handlar alltså både om att stoppa avskogning och se till att mer kol fångas i ny och gammal skog.

Att stoppa avskogningen är viktigt eftersom nästan 20 % av de årliga emissionerna kommer från denna och olika studier visar att det är en kostnadseffektiv metod för att minska utsläppen i atmosfären. Att stoppa avskogningen begränsar dessutom förstörelse av biologisk mångfald och sammanhängande naturskog. Dock lades nästan allt fokus på "Deforestation" under Forest Day och senare under klimatförhandlingarna. Naturligtvis är det lättare för politiker och andra ledare att peka på det enkla – att stoppa avskogningen. Det är tråkigt att få ledare förstå potentialen i pluskomponenten – koldioxidfångst via bättre nyplantering, restaurering av degraderade skogar och bättre skogsskötsel.

Visst det är bra om avskogningen stoppas, men för detta behövs ekonomisk utveckling, ett effektivare jordbruk och ett skogsbruk som ger alternativa råvaror till

det som tidigare kom från orörd skog (se REDD-seminarium på sidan 5). Här är plus-tecknet viktigt. Det behövs bättre skogsskötsel och nya planteringar utanför naturskogen, annars kommer det bli mycket svårt att stoppa avskogningen uthålligt.

Det vill säga D (Deforestation) och D (Degradation) hänger ihop med plusset i REDD+. Detta diskuterades också på Forest Day. Bland annat lyfte FAO med Peter Holmgren i spetsen denna fråga, men de flesta föreläsarna fastnade tyvärr i det första D:et i REDD+. ○



Mexicos president, Felipe Calderón, enda deltagande i Cancun var på Forest Day 4. Foto: Lennart Ackzell

## Snabbväxande massaved i Syd – inte helt okomplicerat

”Ju mer skog, desto bättre” – den moralen ligger i benmärgen, och får förnyad giltighet när det globala behovet av fiber och ren energi stiger i takt med tillväxtmarknadernas utveckling.

JAN-ERIK NYLUND, PROFESSOR, SKOGENS PRODUKTER, SLU

**INTE MINST** Brasilien har visat sig ha en enorm potential. Landets regeringar har, oberoende av politisk färg, under ett halvsekel drivit på utvecklingen inom massaindustrin med tillhörande planteringar genom bl.a. förmånliga banklån i miljardklass. I nordöstra Brasilien finns idag tre exportinriktade massaindustrier i megaton-klassen, Fibrias Aracruz, Suzanos Mucuri, och Veracel, hälftenägt av vardera Fibria och Stora Enso. Kapaciteten byggs ut och fler industrier planeras. Men industrierna kritiserar, både av gräsrotsorganisationer i landet (MST) och av internationella miljöorganisationer. Genom Stora Ensos engagemang har protester förts fram i nordiska media.

Orsakerna till konflikterna är komplexa. Mer än tio miljoner hektar i Brasilien används för sockerrör, mer än tjugo miljoner för soja, runt åtta för kaffe. Men det är massafabrikernas skogsplanteringar som kritiserar hårdast trots att de ”bara” upptar två miljoner hektar.

### Arvet från kolonialtiden

Det är lätt att skylla på kulturella faktorer bakom fokuset på just massaindustrin. Hela Latinamerika präglas fortfarande av kolonisationens arv: skog var något som skulle bort, marken skulle odlas eller betas. Koloniseringen skapade också ett extremt ojämnt jordägande

i Brasilien. Massaplanteringarna etablerades på betesmark som avskogats för mindre än femtio år sedan; storägare skaffade sig lagfart på enorma egendomar, ibland på oklara grunder, medan nybyggare utan lagfart fick lov att odla smålotter samtidigt som de utgjorde en arbetskraftsreserv.

Men det finns mycket mer djupgående problem, som går igen även i andra länder där den globala massaindustrin (och storskalig agribusiness i allmänhet) försöker etablera sig. Kan samma regler för jordförvärv och markägarrättigheter gälla för bolagsägda fastigheter på hundratusentals hektar som för småskaliga fastigheter? När bolagen i skogslandet Sverige köpt upp halva Norrland, 20% av rikets skogsmark, blev det stopp – vi fick 1906 års jordförvärvslag. I flera socknar runt Veracel ligger andelen runt 30%. I en trakt där skog kulturellt ses som negativt är detta socialt oacceptabelt – och leder dessutom till en mängd praktiska problem, eftersom egendomsrätten är absolut och allemansrätt saknas.

- I Uruguay, där både Stora Enso och finska UPM har planteringar i samma skala som i Brasilien, börjar nu även myndigheterna dra åt sig öronen: Sex miljoner odlingsbar mark av totalt 13 har lagts under agribusiness, varav tre i utländsk ägo. Hela samhällstrukturen påver-



Foto: IBL/John Foxx

kas när enskilda ägare kontrollerar tiotals procent av den samlade jorden. Det väckte protester i Norden för hundra år sedan och gör det i Latinamerika i dag.

Stora Enso och Kymmene arbetar hårt med att marknadsföra sig som både miljövänliga och socialt ansvariga. Samtidigt måste man agera på marknadens villkor. Priset är ofrånkomligen att man som internationella aktörer blir mer angripna än liknande bolag med lokal förankring i länder där den politiska eliten ser miljö och företagens samhällsansvar som lägre prioriterade än tillväxt och internationellt inflytande. Kanske är det dags att förbereda nya, mer småskaliga strategier? Stora Enso avvaktar fortfarande i Kina på grund av problem med markrättigheter; Veracel har skjutit upp en fördubbling av kapaciteten på grund av de enorma investeringskostnaderna, ca 1,5 miljarder USD. Dinosaurierna blev för stora och dog ut, inte minst när miljön krisade efter meteornedslag. Bådar finanskrisen nya tider för skogsdinosaurierna? ○

## Stora Enso och markkonflikter i syd

Med trädplantager i Brasilien, Uruguay och Kina är Stora Enso väl positionerat för att utnyttja sin tillväxtpotential. Nya plantager innebär vanligtvis betydande förändringar i den lokala markanvändningen, och detta kan ofta förorsaka konflikt.

HEIKKI RISSANEN, SENIOR VICE PRESIDENT, STORA ENSO GROUP FOREST OPERATIONS

### Brasilien

I Brasilien är Stora Enso idag verksamt genom samriskföretaget Veracel Celulose i delstaten Bahia. Veracel består av ett modernt massabruk som tillverkar cirka 1,1 miljon ton eukalyptusmassa per år samt 212 000 hektar mark, varav 91 000 hektar är planterad med eukalyptus som förser massabruket med fiber. Utöver Veracel äger Stora Enso 45 000 hektar mark i delstaten Rio Grande do Sul, varav omkring hälften är planterad med eukalyptus.

I Brasilien har fördelningen av mark varit en nationell tvistefråga sedan 1950-talet. Den har gett upphov till flera lokala rörelser, bland annat rörelsen för jordlösa lantarbetare (Movimento dos Trabalhadores Rurais Sem Terra, MST). MST bildades 1984 i Brasilien i syfte att arbeta mot den orättvisa tillgången till mark och för en markreform. MST har också kritiserat Stora Ensos markanvändning och plantageverksamhet. Under de senaste åren har MST och andra rörelser som kämpar för markreform tagit sig in och ockuperat flera av Veracels markområden.

Som ett led i vårt långsiktiga åtagande att agera ansvarsfullt i Brasilien strävar Stora Enso efter ett socialt engagemang och en öppen dialog med våra intressenter. I Bahia för Veracel samtal med den lokala MST avdelningen genom den lokala regeringen för att hitta en gemensam plattform för ett bättre samarbete. Vi vill också använda marken på ett rättvist och ansvarsfullt sätt i nära samarbete med det lokala samhället och de som bor i området. Ett sätt är att använda marken till flera olika ändamål. Till exempel har Veracel sammanlagt donerat 300 hektar mark till lokala grannskapsföreningar för odling av mat och stöttat dem genom att överföra kunskap om jordbruksteknik.

### Kina

Under 2002 började Stora Enso att anlägga trädplantager i Guangxi i södra Kina. Plantagerna kan utgöra grunden för eventuell integrerad massa-, pappers- eller kartongproduktion i provinsen. Hittills har vi kontrakt att arrendera 90 000 hektar mark i området, varav 75 000 hektar har planterats med eukalyptus.

Idag finns två typer av skogsmark där vi har våra plantager. Den ena är statligt ägd skogsmark som de lokala myndigheterna har användningsrättigheterna till. Den andra är social skogsmark som får användas gemensamt av byborna. För rätten att nyttja statlig mark förhandlar vi direkt med myndigheterna. För social skogsmark tecknas arrendeavtal med de byar som har markanvändningsrätten, huvudsakligen via lokala aktörer.

Förhandlingar om social skogsmark kan ibland leda till konflikter, eller väcka marktvister till liv som kan gå flera decennier bakåt i tiden. Stora Enso har dragits in i markanvändningsstrider i området som i vissa extrema fall till och med lett till våldsamma sammandrabbningar mellan olika lokala parter. Genom våra egna undersökningar samt tack vare studier gjorda av externa parter har vi upptäckt att en del av våra markavtal inte uppfyller våra kriterier. Själva avtalsprocessen är också i behov av förbättring.

Vi arbetar på att bli bättre på att lösa och förebygga sådana konflikter. Bland annat har vi infört en direkt kanal genom vilken bybor och lokala intressenter direkt kan anmäla möjliga konflikter eller ta fram frågor gällande markanvändningen och vår plantageverksamhet. År 2009 började vi också systematisk gå igenom alla våra markavtal för att se till att alla parter blivit rättvist behandlade och kompenserade. ○

### Lärdomar:

- Markanvändning är en fråga vars betydelse inte kan understrykas nog. Ett nära samarbete med den lokala befolkningen är en grundförutsättning för arbetet.
- Meningsskiljaktigheter och konflikter är oundvikliga, som i alla mänskliga strävanden.
- Det lönar sig alltid att använda sig av och lyssna på utomstående parter som kan hjälpa oss genom att identifiera och peka ut brister och förbättringsområden i vår verksamhet.
- Som investerare måste vi ta vårt ansvar och hålla fast vid våra principer oberoende av lokala omständigheter – det finns inget alternativ.

# Skogsinitiativet vill engagera svenska aktörer globalt

Skogsinitiativet är ett strategiskt samarbete mellan Sida, Skogsstyrelsen och Föreningen Skogen med inriktning på globala skogliga utvecklingsfrågor. Målet är att med skogens hjälp, bidra till hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.

GUNILLA LIDÉN, KOMMUNIKATÖR, SKOGSINITIATIVET

Initiativet bygger på en övertygelse om att skogen har samma möjlighet att bidra till hållbar utveckling i andra länder som den gjort i Sverige. Vårt bidrag i det praktiska arbetet med de globala skogsfrågorna är relativt blygsamt, trots de komparativa fördelar som Sverige har. Internationellt har genomslaget därför varit relativt svagt för svenska värderingar om det goda samhället och hållbara skogsbruket.

Sverige har en väl fungerande skogssektor och vi tar ofta skogliga institutioner, lagar och rättigheter för givna. I andra länder har skogen blivit en problemsektor präglad av korruption, illegal hantering och avskogning. Det har medfört att långsiktiga investeringar i skogsbruket har uteblivit. Man kan utan överdrift hävda att en grundorsak är det rådande underskottet på godartad samhällsstyrning eller "forest governance" som benämningen är internationellt. I Sverige besitter många aktörer värdefulla erfarenheter och spetskompetens inom dessa områden som är eftertraktad på många håll i världen!

Utmaningen för Skogsinitiativet handlar således inte främst om skogen i sig, utan om de hinder som omöjlig-

gör hållbart skogsbruk med socialt ansvar och som kan bidra till ett ökat välbefinnande för fattiga människor. För att skogssektorn fullt ut skall bidra, måste flera hinder röjas ur vägen, som t ex: 1. Svaga institutioner, 2. En skogslagstiftning som motverkar ett hållbart brukande, 3. Skogsmyndigheters brist på resurser för att följa upp lagstiftningen, 4. Människors rättigheter som ofta är otydliga eller saknas (brukande- och äganderätt), 5. Avsaknad av politisk vilja, slutna maktstrukturer och korruption som motverkar positiv förändring.

Skogsinitiativet utgör en bred plattform för svenska aktörer som vill samverka tvärsektorielt och där erfarenheter och kunskaper blandas. Sakkunskapen i de traditionella skogliga frågorna finns ofta i länderna själva. Vad som behövs är däremot experter med en sektorövergripande kompetens som kan föra en bredare dialog. Skogsinitiativet vill bidra till att utveckla denna kompetens, baserad på den svenska erfarenheten.

Sekretariatet för internationella skogliga frågor och Skogsinitiativet kompletterar varandra väl och samarbetar kring de frågor där vi har gemensamma intressen. ○

## Exempel på aktiviteter inom Skogsinitiativet

1. Seminarium och informationsspridning i aktuella skogliga utvecklingsfrågor
2. Skogsinitiativets expertgrupp för skog, klimat och fattigdomsfrågor
3. Tematiskt samstämmighetsarbete mellan myndigheter och departement
4. Utveckling och stärkande av den svenska resursbasen (mer info [www.sifi.se](http://www.sifi.se))
5. Stöd till forskarnätverket Focali (mer info [www.focali.se](http://www.focali.se))
6. Stöd till WWF för metodutveckling av hållbarhetsfrågor inriktat på näringslivet
7. Stöd till LRF Skogsägarna för twinningutbyte mellan svenska SÅF och skogsbrukare i Kenya
8. Stöd till SLU för stärkande av institutionell kapacitet (pilotprojekt i Nicaragua) samt uppdatering av FAO:s "Knowledge reference for national forest assessments" på webben.

För mer information besök gärna hemsidan på [www.skogsinitiativet.se](http://www.skogsinitiativet.se)

# Internationella skogliga karriärvägar stod i centrum

KSLA stod som värd för ett seminarium den 3 december om internationella skogliga karriärvägar, utgående från erfarenheter i Sverige och Finland. Diskussionerna kretsade kring svenskt och finländskt skogskunnande och hur detta kan spridas bättre internationellt.

JAN HEINO, LEDANDE SKOGSBRUKSSPECIALIST PÅ JORD OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET, FINLAND

Seminariet lockade 75 deltagare och utföll mycket väl. De mångsidiga inläggen förde frågan om internationella karriärvägar framåt både med tanke på individuella jobb och organisationernas agerande.

Det tycktes råda en ganska enig uppfattning i Sverige och Finland gällande internationella karriärmöjligheter och vår synlighet på skogliga arenor. Det sades att vi har gott om skogligt know-how, men att vi kunde exportera mycket mera av detta kunnande och inneha flera internationella poster av betydelse. Samtidigt behövs mer språkkunskaper, CVn av världsklass och globala nätverk som grund för vår skogliga konsultverksamhet.

Betydelsen av att biståndsmedel anslås för skoglig projektverksamhet är mycket stor. En tydlig politisk uppbackning av våra internationella skogliga aktiviteter på hemmaplan och tillräckligt konkreta stödjande åtgärdsplaner ansågs nödvändigt.

Ett uppenbart problem är det knappa utbudet på inkörsportar i internationella jobb för nyutexaminerade. Resurser för att arbeta med internationella uppgifter under ett tidigt stadium av karriären saknas. Seminariedeltagarna understödde exempelvis kraftigt en ökning av antalet tjänster för unga professio-



Jan Heino och SIFI:s projektledare, Fredrik Ingemarson, arbetar vidare med det framgångsrika finlands-svenska samarbetet. Foto: Ylva Nordin

nella inom skogsbranschen (Junior Professional Officer, Associate Professional Officer etc.). Även vikten av en tryggad återgång till ett jobb i hemlandet efter utlandsstationering diskuterades. De flesta som berättade om sin egen individuella karriär vittnade om att det mesta hade skett utan medveten planläggning. Flera uttryckte vidare en oro över det vikande intresset bland den yngre generationen för uppdrag utomlands och behovet av ökad och lockande information om dylika karriärer.

Trots att arbetsgivarna normalt har en positiv inställning till att låta anställda lösgöra sig för uppdrag utomlands är detta inte alltid en självklarhet. Frågan ställdes om det inte vore dags att generellt försöka främja rotation och uppdrag utomlands som en personalutvecklande

åtgärd? En viktig utgångspunkt för att främja ett livligare deltagande i internationella skogliga uppdrag är att våra organisationer visar aktivt intresse, smidighet och även skapar incitament för sina anställda att vilja arbeta utomlands.

Seminariet avslutades med att en inbjudan framfördes från Finland till ett uppföljande seminarium – denna gång i Helsingfors under våren 2011. Som värd står Helsingfors Universitet, i samarbete med Östra Finlands Universitet och de två skogliga fackförbunden, Forstmästareförbundet och Meto – Skogsbranschens Experter. Seminariet kommer att fokusera på uppbyggnaden av färdigheter för internationella uppdrag i grund- och fortbildning, praktik etc. Arbetet med det uppföljande seminariet kan ni följa på sekretariatets hemsida. ○

# Kalendarium 2011



## Januari

24–31 jan	United Nations Forum on Forests 9	UNFF New York
29–31 jan	Paperworld 2011	Paperworld Frankfurt

## Februari

1–2 febr	Forts. Paperworld	Paperworld Frankfurt
1–4 febr	Forts. UNFF 9	UNFF New York
7 febr	Kommittén för Internationella Skogsfrågor (KIS)	KSLA Stockholm

## Mars

20–22 mars	Regional Forest Information Week	UNECE Geneve
21–25 mars	Conference on Economic Development in Africa	CSAE Oxford

[www.sifi.se/kalendarium](http://www.sifi.se/kalendarium)

### Vinterns aktiviteter på SIFI

Hemsidan har nu funnit sin form och under vintern kommer vi att fylla på med fler relevanta rapporter, länkar, nyheter och aktiviteter som berör den svenska skogssektorn.

I början av februari har SIFI:s styrgrupp, Kommittén för Internationella Skogsfrågor (KIS), möte angående planeringen inför 2011 års seminarier. Först ut är en uppföljning av det internationella karriärseminariet i form av ett utbildnings- och forskningsseminarium i Helsingfors till månadsskiftet april–maj. Seminariet kommer att fokusera på uppbyggnaden av färdigheter för internationella uppdrag i grund- och fortbildning, praktik etc.

Globala trender presenteras under ett seminarium i maj månad i samarbete med den amerikanska tankesmedjan Rights and Resources Initiative. Målet är att olika aktörer från den svenska skogssektorn skall få möjlighet att kommentera hur de ser på utvecklingen. Till hösten planeras ett

markbristseminarium om konkurrensen och möjligheterna för att utnyttja marken för att producera fiber, energi och mat i samarbete med energikommittén och kommittén för lantbrukets internationalisering. Tankesmedjans verksamhet kommer att utvärderas under våren.

Tack vare SLU:s och KSLA:s finansiella stöd kan sekretariatets verksamhet utökas under våren till en heltid. Vårt nästa nyhetsbrev kommer att titta närmare på utvecklingen i Ryssland. Lämna gärna synpunkter på vårt arbete. Vårt mål är att nyhetsbrevet tillsammans med hemsidan ska vara ett forum för att utveckla den svenska skogssektorn, gärna genom diskussioner, men inte debatt, i akademiens anda.

**Prenumerera på nyhetsbrevet till din e-postadress!  
Anmäl prenumerationen på [www.sifi.se](http://www.sifi.se)**



Våra finansiärer:  
Kungl. Skogs- och  
Lantbruksakademien  
Sveriges Lantbruksuniversitet

SIFI:s NYHETSRETT KOMMER 4 GÅNGER/ÅR

Redaktör & ansvarig utgivare: Fredrik Ingemarson,  
[fredrik.ingemarson@ksla.se](mailto:fredrik.ingemarson@ksla.se)

Grafisk form: Konkret AB och Ylva Nordin  
Sekretariatet för internationella skogliga frågor  
Box 6806 (Drottninggatan 95 B), 113 86 Stockholm  
Tel: 08-545 477 11, Fax: 08-545 477 10, [www.sifi.se](http://www.sifi.se)

#### KORT OM SIFI

Sekretariatet för Internationella skogliga frågor (SIFI) är en funktion under värdskap av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) med syfte att stödja nätverket för skoglig omvärldsanalys. Styrgrupp för arbetet är Kommittén för Internationella Skogsfrågor (KIS). Under nätverket finns en funktion för resursbasutveckling med representanter från olika delar av den svenska skogssektorn.